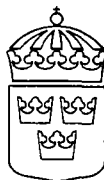

Jordbruksutskottets betänkande

1989/90:JoU23

Tillsyn enligt djurskyddslagen, m.m.

1989/90
JoU23

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 1989/90:118 om tillsyn enligt djurskyddslagen (1988:534) m.m. Vidare behandlas dels ett motionsyrkande från den allmänna motionstiden 1990, dels 23 motionsyrkanden väckta med anledning av propositionen.

Utskottet tillstyrker de i propositionen redovisade förslagen till lagändringar. Med anledning av tre motionsyrkanden (m, vpk, mp) begär utskottet att regeringen skall återkomma till riksdagen med en utvärdering av den lokala djurskyddstillsynens utformning och innehåll. Vidare förordar utskottet med anledning av en motion (fp) att tillsynen av cirkusdjur inte bör avgiftsbeläggas. Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden.

Till betänkandet har fogats 12 reservationer och ett särskilt yttrande.

Propositionen

Regeringen (jordbruksdepartementet) föreslår i propositionen att riksdagen

antar förslagen till

1. lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534),
2. lag om ändring i lagen (1986:99) om försöksverksamhet med ökade kommunala befogenheter vid tillsyn enligt djurskyddslagen (1988:534).

Lagförslagen har följande lydelse:

Lag om ändring i djurskyddslagen (1988: 534)

Härigenom föreskrivs i fråga om djurskyddslagen (1988: 534)

dels att 2, 24, 25 och 32 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 7 a §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.

Djur, som används för ändamål som avses i 19 § första stycket, skall inte anses vara utsatta för onödigt lidande eller sjukdom vid användningen, om denna har tillstyrkts av en djurförsöksetisk nämnd.

7 a §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, lantbruksstyrelsen får meddela föreskrifter om skyldighet för den som yrkesmässigt säljer sällskapsdjur att vid överlåtelsen lämna information om djurets skötsel.

24 §

Lantbruksstyrelsen utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag och, om inte annat är angivet, av de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Lantbruksstyrelsen samordnar övriga tillsynsmyndigheters verksamhet och lämnar vid behov råd och hjälp i denna verksamhet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utövar tillsynen inom kommunen om regeringen inte har föreskrivit att tillsynen skall utövas på något annat sätt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utövar tillsynen inom kommunen om regeringen inte har föreskrivit att tillsynen skall utövas på något annat sätt. *Miljö- och hälsoskyddsnämnden skall ha tillgång till djurskyddsutbildad personal i den omfattning som behövs för att nämnden skall kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.*

Tillsynen i övrigt skall utövas av den eller de myndigheter som rege ringen bestämmer.

Polismyndigheten skall på begä ran lämna den hjälp som behövs vid tillsynen.

25 §

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, lantbruksstyrelsen får föreskriva att det får tas ut avgift för tillsynen och i ärenden enligt denna lag.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, lantbruksstyrelsen får föreskriva att det får tas ut avgift för tillsynen och i ärenden enligt denna lag. *Regeringen får överlåta åt kommunen att meddela föreskrifter om sådana avgifter.*

32 §

Utän hinder av vad i 31 § 1 föreskrivs om tillsägelse och rättelse får länsstyrelsen, en tillsynsmyndighet eller polismyndigheten besluta att ett djur som är utsatt för lidande omedelbart skall omhändertas om

1. det bedöms utsiktslöst att felet blir avhjälpd,
2. ägaren till djuret är okänd eller inte kan anträffas, eller
3. det i övrigt bedöms oundgängligen nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Om beslutet har meddelats av någon annan än länsstyrelsen, skall beslutet underställas länsstyrelsen, som snarast skall avgöra om det skall fortsätta att gälla.

Omhändertagandet skall ske genom polismyndighetens försorg.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

Lag om ändring i lagen (1986:99) om försöksverksamhet med ökade kommunala befogenheter vid tillsyn enligt djurskyddslagen (1988:534)

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1986:99) om försöksverksamhet med ökade kommunala befogenheter vid tillsyn enligt djurskyddslagen (1988:534) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har samma befogenheter som enligt 29, 31 och 32 §§ djurskyddslagen (1988:534) tillkommer länsstyrelsen.

Om en miljö- och hälsoskyddsnämnd beslutar om omhändertagande av djur, skall nämnden tillämpa 34 § djurskyddslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

¹ Senaste lydelse 1988:536.

Motioner

Motioner väckta med anledning av propositionen

1989/90:Jo34 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen avslår förslaget om tillägg till 2 § djurskyddslagen,
2. att riksdagen till Lantbruksstyrelsen anslår 7,6 milj. kr./år i fem år för insatser vad gäller djurmiljö och djurskydd,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att kommunernas tillgång till djurskyddsutbildad personal kan tillgodoses genom mellankommunal samverkan,
4. att riksdagen hos regeringen begär ett förslag till avgiftssystem för tillsyn enligt djurskyddslagen i enlighet med vad som i motionen anförs,
5. att riksdagen beslutar att djurförsök skall avgiftsbeläggas i enlighet med vad som i motionen anförs,
6. att riksdagen beslutar anslå 5 milj. kr. till Lantbruksstyrelsen i särskilt projektstöd till ideella organisationers verksamhet för information och utbildning i bättre djurskydd.

1989/90:Jo35 av Elving Andersson (c) vari yrkas att riksdagen beslutar avslå regeringens proposition 1989/90:118 i den del som rör 2 § djurskyddslagen.

1989/90:Jo36 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om samverkan mellan distriktsveterinärer och miljö- och hälsoskyddsnämnderna,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att utbildningen av miljö- och hälsoskyddsinspektörer skall utökas,
3. att riksdagen hos regeringen begär förslag till förbättrad utbildning i djurskydd,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillsynsavgifter.

1989/90:Jo37 av Sven Eric Lorentzon m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår regeringens förslag till ändring av 7 § djurskyddslagen (1988:534),
2. att riksdagen avslår regeringens förslag till ändring av 24 § djurskyddslagen (1988:534),
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förbättrad djurskyddsutbildning,
6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avgiftsuttag för tillsyn enligt djurskyddslagen (1988:534),
7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillsyn av tävlingshästar och hästtävlingar.

1989/90:Jo38 av Anders Nordin m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar avslå den föreslagna ändringen av 2 §,
2. att riksdagen ger regeringen till känna att krav på förteckning över tillsynsobjekten bör införas i djurskyddslagen,
3. att 24 §, förutom propositionens förslag, kompletteras med följande: "Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, lantbruksstyrelsen skall meddela föreskrifter om krav på utbildning för den personal som sköter djurskyddstillsynen,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om krav på praktik för djurskyddsinspektörer.

1989/90:Jo39 av Jan-Erik Wikström och Bengt Rosén (båda fp) vari yrkas att riksdagen med avslag på propositionen i denna del beslutar att tillsyn enligt djurskyddslagen över cirkusdjur ej får avgiftsbeläggas.

1989/90:Jo40 av Margareta Fogelberg (fp) vari yrkas

1. att riksdagen med avslag på propositionen i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om kompetenskrav och kommunernas självbestämmanderätt,
2. att riksdagen med avslag på propositionen i denna del beslutar att tillsynsavgifter ej får tas ut.

Motion väckt under allmänna motionstiden 1990

1989/90:Jo522 av Elving Andersson och Ingbritt Irhammar (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avgiftsbeläggning av djurförsök.

Uppvaktning

Utskottet har uppvaktats av en representant för Sveriges veterinärförbund, tillika ordförande i banveterinärkommittén. En representant för lantbruksstyrelsen har vid samma tillfälle lämnat uppgifter om vissa tillsynsfrågor m.m.

Utskottet

Bakgrund

Våren 1988 antog riksdagen ett förslag om ny djurskyddslag (prop. 1987/88:93, JoU22, rskr. 327). Frågan om tillsynen över djurskyddet fick emellertid inte sin slutliga lösning genom den nya lagen. I förslaget till ny djurskyddslag betonades bl.a. betydelsen av en fungerande djurskyddstillsyn och vidare konstaterades att djurskyddet är en naturlig del av miljö- och hälsoskyddsnämndernas arbetsuppgifter. Det kunde därför ifrågasättas om det inte borde ankomma på varje kommun att själv ordna tillsynen. Tillsynen skulle därmed kunna anpassas till lokala förhållanden och behov. Samtidigt framhölls att det var

viktigt med en förstärkning av tillsynen. Innan slutlig ställning kunde tas till lämpligaste sättet att åstadkomma en förstärkning av tillsynen skulle andra möjligheter undersökas. Lantbruksstyrelsen gavs i uppdrag att genomföra en sådan undersökning. Uppdraget har redovisats i lantbruksstyrelsens rapport (1988:9) Tillsyn enligt djurskyddslagen.

Tillsynsmyndighet m.m.

Propositionen

Djurskyddstillsynen är enligt jordbruksministern en naturlig del av miljö- och hälsoskyddsnämndernas arbete. Nämnderna har utöver djurskyddsfrågor även andra uppgifter som rör jordbruket eller på annat sätt har anknytning till djurskyddet. Den lokala tillsynen bör därför liksom hittills utövas av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Ett grundläggande krav är att tillsynen ges tillräckliga resurser genom att personal finns tillgänglig för uppgiften. Nämnden skall ha tillgång till djurskyddsutbildad personal i den omfattning som krävs för en tillfredsställande tillsyn. Kraven på kommunerna i detta avseende bör komma till uttryck i lagstiftningen.

I förslaget till ny djurskyddslag (prop. 1987/88:93) uttalades bl.a. att det i vissa fall kan finnas skäl att lägga ansvaret för den direkta tillsynen på någon annan myndighet än miljö- och hälsoskyddsnämnden. Lantbruksstyrelsen har i sin rapport (1988:9) Tillsyn enligt djurskyddslagen föreslagit att särskild tillsyn skall anordnas i fråga om bl.a. hästtävlingar. Jordbruksministern betonar betydelsen av djurskyddet vid tävling med bl.a. hästar med hänvisning till de ekonomiska intressen som är förenade med verksamheten. Med stöd av djurskyddslagen kan föreskrifter meddelas om användningen av djur i sådana sammanhang. Härigenom kan förhindras att djuren utsätts för lidande. Jordbruksministern anser inte att det finns skäl för en sådan särskild tillsyn av hästtävlingar som föreslagits av lantbruksstyrelsen. Banveterinärerna utför en tillfredsställande tillsyn av själva tävlingen. Tillsyn i övrigt bör även i fortsättningen utövas av miljö- och hälsoskyddsnämnderna. Kravet på särskilt utbildad personal vid nämnderna tillgodoser behovet av kompetent tillsyn.

Regeringen föreslår vidare att djurskyddslagen förtydligas i fråga om användningen av försöksdjur. Av lagen skall framgå att om ett djurförsök har tillstyrkts vid den etiska prövningen skall djuret, såvitt avser försöket, inte anses vara utsatt för onödigt lidande eller sjukdom.

Motionerna

I motion Jo34 (vpk) yrkande 3 framhålls att många kommuner har knappa resurser till sitt förfogande för miljöarbetet. Djurskyddstillsynen är bara en av många angelägna arbetsuppgifter som miljö- och hälsoskyddsnämnderna har att utföra. Möjligheterna till samordning mellan kommunerna får därför stor betydelse och detta bör enligt motionärerna tydliggöras i riksdagens beslut. Det av regeringen föreslagna tillägget till 24 § djurskyddslagen (1988:534) är enligt motionä-

rerna i motion Jo37 (m) yrkande 2 onödigt. I och med att kommunerna har tillsynsansvaret är de givetvis skyldiga att ha för uppgiften lämplig personal. Förslaget till ändring i djurskyddslagen kommer inte att lösa några problem. De brister som i dag finns kan troligen endast lösas med förbättrad utbildning. I miljöpartiets motion Jo38 yrkande 3 framförs krav på att 24 § djurskyddslagen utöver regeringens förslag skall kompletteras med följande tillägg. "Regeringen eller efter regeringens bemyndigande lantbruksstyrelsen skall meddela föreskrifter om krav på utbildning för djurskyddstillsynen." Enligt motionärerna finns det risk för att lagändringen inte kommer att leda till någon kompetensförstärkning hos kommunerna utan ett tillägg av ifrågasvarande slag. I motion Jo40 (fp) yrkande 1 framhålls att det ankommer på kommunerna att själva avgöra vilken kompetens tillsynspersonalen skall besitta och att förevarande förslag bör avslås. Förslaget innebär att för bevakning av miljö- och hälsoskyddsförhållanden som påverkar människor krävs i princip ingen formell kompetens alls men för djurskyddet införs särskilda krav. Om det är statens uppfattning att kommunerna saknar kompetens för den uppgiften bör de enligt motionären inte heller anförtros ansvaret som tillsynsmyndighet.

I motion Jo37 (m) framförs krav på en särskilt anordnad tillsyn för tävlingshästar och hästtävlingar (yrkande 7). I likhet med lantbruksstyrelsen anser motionärerna att tillsynen av tävlingshästar och hästtävlingar är eftersatt. Det finns skäl som talar för en förbättrad tillsyn. Den organisation som lantbruksstyrelsen förespråkar behöver dock inte vara den mest ändamålsenliga. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett förslag om hur tillsynen av tävlingshästar och hästtävlingar skall kunna förbättras.

I flera motioner yrkas att det i propositionen föreslagna tillägget till 2 § djurskyddslagen skall avvisas. Kravet framförs således i motionerna Jo34 (vpk) yrkande 1, Jo35 (c) och Jo38 (mp) yrkande 1. Motionärerna anför bl.a. att förslaget innebär en klar försämring av skyddet för försöksdjuren. En instans med beslutsbefogenhet och sanktionsmöjligheter får ge vika för en rådgivande instans utan sanktionsmöjlighet.

Utskottets överväganden

Enligt nu gällande djurskyddslag utövas den lokala tillsynen av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Lagen innehåller dock ett bemyndigande för regeringen att föreskriva att tillsynen skall utövas på något annat sätt. Som redovisats i lantbruksstyrelsens rapport varierar ambitionsnivån och kvaliteten när det gäller tillsynen avsevärt mellan kommunerna. En kommunal miljö- och hälsoskyddsnämnd har omfattande tillsynsuppgifter enligt flera olika lagar. Djurskyddet är bara en del av det som faller inom nämndens ansvarsområde. Den otillräckliga djurskyddstillsynen är enligt lantbruksstyrelsen till stor del beroende på att nämnderna ger den tillsynen låg prioritet. Detta har medfört att otillräckliga resurser avsatts för tillsynen och att i vissa fall kompetensen hos den inspekterande personalen är bristfällig.

Utskottet anser att en effektiv och ändamålsenlig tillsyn och kontroll av djurskyddslagens efterlevnad är av avgörande betydelse för ett framgångsrikt djurskyddsarbete. Tillsynen måste planeras och prioriteras med hänsyn härtill. En kraftig satsning på tillsynen och ett effektivt tillsynsarbete från myndigheternas sida ger bättre förutsättningar för ett djurskyddsarbete som leder till förbättrad djurhållning. I likhet med jordbruksministern anser utskottet att djurskyddstillsynen måste anses vara en naturlig del av miljö- och hälsoskyddsnämndernas arbete. Det är därför lämpligt att den lokala tillsynen utövas av miljö- och hälsoskyddsnämnden även i fortsättningen. Ett grundläggande krav är då att tillsynen ges tillräckliga resurser och att personal finns tillgänglig för uppgiften. En fungerande djurskyddstillsyn förutsätter dessutom att de kommunala miljö- och hälsoskyddsnämnderna har tillgång till välutbildad och i övrigt kompetent personal. Kravet på en god tillsyn uppfylls i första hand genom utbildning och information. Utskottet anser att behovet av kompetent personal även kan tillgodoses genom olika samverkansformer. Tillsynsarbetet kan utföras av uppdragstagare eller konsulter och möjligheterna till samverkan mellan kommunerna bör också tas till vara. Utskottet vill i detta sammanhang även framhålla betydelsen av lantbrukstyrelsens tillsynsansvar. Utskottet anser mot bakgrund av det anförda att exempelvis tävlingsverksamhet med hästar inte bör undantas från den kommunala tillsyn som följer av djurskyddslagen. Ett samlat kommunalt ansvar för djurskyddstillsynen är att föredra. Genom banveterinärerna sker en tillfredsställande tillsyn av den egentliga tävlingsverksamheten. Tillsyn i övrigt beträffande tävlingshästar och därmed sammanhängande verksamhet bör även i fortsättningen utövas av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Behovet av kompetens bör i detta avseende tillgodoses genom att kommunerna exempelvis anlitar veterinärer för tillsynen. Eventuell kostnad härför bör kommunerna kunna täcka genom den i propositionen föreslagna tillsynsavgiften (Se närmare härom i det följande). Utskottet tillstyrker således regeringens förslag om att låta kraven beträffande de personella tillsynsresurserna komma till uttryck i lagstiftningen. Det är mycket angeläget att en fungerande djurskyddstillsyn kommer till stånd och att fortsatta brister i detta hänseende blir avhjälpna. Enligt utskottets mening bör djurskyddstillsynens utformning och innehåll inom två år utvärderas. Regeringen bör därefter återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur den lokala djurskyddstillsynen anordnats och vid behov lämna förslag om de ytterligare åtgärder som kan anses erforderliga. Vad utskottet anför med anledning av motionerna Jo34 yrkande 3, Jo37 yrkande 7 och Jo38 yrkande 3 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet är inte berett att tillmötesgå de krav på avslag på regeringens förslag till ändring av 24 § djurskyddslagen som förs fram i motionerna Jo37 yrkande 2 och Jo40 yrkande 1. Motionerna avstyrks i berörda delar.

Enligt 2 § djurskyddslagen får djur inte utsättas för onödigt lidande och sjukdom. Användningen av försöksdjur skall enligt djurskyddsla-

gen prövas från etisk synpunkt innan försöket påbörjas. Prövningen görs av särskilda djurförsöksetiska nämnder. Nämndernas uppgift är att göra en ingående och allsidig bedömning av nödvändigheten av ett djurförsök och de etiska problemen kring försöket. För att klara denna uppgift har nämnderna getts en särskild sammansättning med lekmän, forskare och försöksdjurspersonal representerade. Bland lekmännen finns såväl allmänintressena som djurskyddsorganisationerna företräd- da. Vid prövningen gäller enligt djurskyddsförordningen att nämnden skall ta hänsyn till å ena sidan försökets betydelse och å andra sidan lidandet för djuret.

I likhet med jordbruksministern anser utskottet att den etiska pröv- ningen bl.a. tillgodoser kravet på att djur inte onödigtvis utsätts för lidande och sjukdom. Avsikten med gällande bestämmelser är givetvis att den bedömning av angelägenheten av forskningen som görs av de djurförsöksetiska nämnderna skall vara bindande för tillsynsmyndighe- terna. I annat fall förlorar den etiska prövningen en del av sitt värde. Miljö- och hälsoskyddsnämnderna har att se till att försöket utförs i enlighet med den tillstyrkta ansöknings och att djurens vård och förvaring i samband med försöksverksamheten är tillfredställande från djurskyddssynpunkt. Det bör därför klarare framgå av djurskyddslagen att om ett djurförsök har tillstyrkts vid den etiska prövningen skall djuret, såvitt avser försöket, inte anses vara utsatt för onödigt lidande eller sjukdom. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag om att lagen i detta avseende förtydligas. Utskottet avstyrker därmed motionerna Jo34 yrkande 1, Jo35 och Jo38 yrkande 1.

Utbildning i djurskyddsfrågor

Propositionen

Mot bakgrund bl.a. av det ökade behovet av personal för miljöskydd beslutade regeringen i april 1989 att ge universitets- och högskoleäm- betet (UHÄ) i uppdrag att göra en översyn av utbildningen inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Enligt vad jordbruksministern har erfarit kommer chefen för utbildningsdepartementet att föreslå rege- ringen att utvidga uppdraget till att även omfatta bl.a. djurskyddsfrå- gorna i utbildningen. Uppdraget skall redovisas under hösten 1990.

I propositionen framhålls att skäl finns för att även se över innehål- let i och omfattningen av vidareutbildningen i djurskydd. Sveriges lantbruksuniversitet bör ges i uppdrag att utarbeta kurser. Jordbruks- ministern har för avsikt att återkomma till regeringen med förslag i den delen. I regeringens proposition 1989/90:90 om forskning har medel reserverats för denna utbildningsinsats under nionde huvudti- telns anslag Bidrag till djurskyddsfrämjande åtgärder.

Enligt motion Jo36 (c) är det en stor brist att regeringen inte lägger fram något förslag om hur utbildningen i djurskydd skall förbättras. Både grund- och vidareutbildning är underdimensionerad. Riksdagen bör enligt motionärerna slå fast att utbildningen av miljö- och hälsoskyddsinspektörer måste utökas (yrkande 2). Regeringen bör snarast återkomma med förslag till riksdagen om den totala utbildningen i djurskyddsfrågor (yrkande 3). I motion Jo37 (m) framhålls att den bristfälliga djurskyddstillsynen i många kommuner ofta beror på att miljö- och hälsoskyddsnämnderna inte har tillgång till djurskyddsutbildad personal. I dag råder brist på sådan personal. Motionärerna förutsätter att den översyn av utbildningen som skall redovisas av UHÅ under hösten 1990 resulterar i nödvändiga förbättringar på miljö- och hälsoskyddsområdet. Djurskyddsutbildningen måste härvid ges en större tyngd (yrkande 5). Miljöpartiet kräver i motion Jo38 att någon form av praktik skall ingå i djurskyddsutbildningen (yrkande 4). Enligt motionärerna är det viktigt att djurskyddsinspektörerna har vana vid att handskas med djur. Utbildningen måste ge inspektörerna möjligheter att lösa fel och brister vid exempelvis ett jordbruk på ett smidigt och serviceinriktat sätt.

Utskottets överväganden

Tillsynen över djurskyddet sköts i flertalet kommuner av miljö- och hälsoskyddsinspektörer. Sedan år 1977 utbildas inspektörerna i Umeå vid institutionen för miljö- och hälsoskydd. Miljö- och hälsoskyddslinjen omfattar sammanlagt 120 poäng. Utbildningen i djurskydd ingår i en kurs på sammanlagt nio poäng i livsmedelshygien och djurskydd. Tyngdpunkten är förlagd på livsmedelshygien. Fort- och vidareutbildning för yrkesverksamma anordnas inom miljö- och hälsoskydd. Utbildningsprogrammet omfattar bl.a. en kurs på fem poäng i djurskydd. En viss vidareutbildning sker även i Kommunförbundets regi.

En förutsättning för en meningsfull tillsyn är självfallet att den som utövar tillsynen har tillräckliga kunskaper för sin uppgift. Praktiska erfarenheter kan i detta sammanhang givetvis ha stor betydelse för en meningsfull tillsyn. I tillsynen ingår inte enbart kontroll av att gällande föreskrifter följs. Den som utövar tillsynen måste kunna göra en självständig bedömning av djurens förhållanden. Tillsynsarbetet innefattar även information och råd om djurhållning. Skall den som utövar tillsynen kunna utföra sitt arbete på rätt sätt och få gehör för sina åsikter och synpunkter fordras givetvis att han också besitter sådana kunskaper på området att hans yrkesutövning respekteras. I likhet med jordbruksministern anser utskottet att dagens utbildning i djurskydd är otillräcklig. Enligt utskottets mening bör dock resultatet av de aviserade uppdragen till universitets- och högskoleämbetet samt Sveriges lantbruksuniversitet inte föregripas. Det anförda innebär enligt utskottets mening att motionerna Jo36 yrkandena 2 och 3 och Jo37 yrkande 5 kan anses tillgodosedda. Vad utskottet anför bör även kunna tillgoda syftet med motion Jo38 yrkande 4.

Propositionen

Jordbruksministern konstaterar att tillsynen över djurskyddet inom bl.a. animalieproduktionen bör ges en ny huvudinriktning. Ökade insatser bör göras i fråga om riktad tillsyn och projektverksamhet. Det är av stor betydelse att nämnden har en förteckning över viktigare tillsynsobjekt för att möjliggöra en effektiv verksamhetsplanering. Riktad tillsyn bygger på en verksamhetsplanering som utgår från de förtecknade tillsynsobjekten. Projektinriktad tillsyn koncentrerar sig på speciella djurhållningsmetoder. Upptäckta missförhållanden handläggs enligt ordinarie rutiner. För att tillsynen skall kunna bedrivas på det sätt som förordats krävs en planering av verksamheten också på central nivå. Lantbruksstyrelsen måste göra insatser för att styra och påverka arbetet. Styrelsen skall bl.a. utarbeta en handbok för miljö- och hälsoskyddsnämndernas tillsynsverksamhet. Jordbruksministern framhåller att den allt mer komplicerade djurskyddslagstiftningen ställer ökade krav på sakkunskap. Kommunerna bör därför i vissa fall anlita veterinär. Kommunernas möjligheter att göra detta ökar om en avgift för denna tillsyn tas ut.

Motionerna

I motion Jo38 (mp) yrkas att kravet på en förteckning över tillsynsobjekten skall införas i lagtexten. En förteckning är enligt motionärerna mycket betydelsefull för en fungerande verksamhetsplanering och för allmänhetens insyn.

I vpk:s motion Jo34 framhålls att lantbruksstyrelsen under en fem-årsperiod har begärt 6,9 milj. kr. för utökad djurskyddsverksamhet. Medel bör enligt motionärerna anslås till lantbruksstyrelsen i enlighet med styrelsens begäran med det undantaget att anslaget för utbildning av personal vid kommunernas miljö- och hälsoskyddsförvaltningar utökas till en milj. kr. (yrkande 2). Vidare yrkas att 5 milj. kr. anslås till lantbruksstyrelsen i särskilt projektstöd till ideella organisationers verksamhet för information och utbildning i bättre djurskydd (yrkande 6).

I motion Jo36 (c) yrkande 1 framhålls att det är viktigt att den kunskap och erfarenhet av djurens hälsa som finns inom distriktsveterinärkåren tas till vara. Anlitandet av veterinärer som rådgivare förbättrar tillsynen. Vidare bör värdefulla initiativ såsom lantbruksorganisationernas djurskydds- och djuromsorgsprogram beaktas i detta sammanhang. Det är viktigt med ett förtroendefullt samarbete mellan tillsynsmyndigheter och branschernas organ för djurskyddsfrågor.

I propositionen framhålls att en fungerande tillsyn förutsätter att verksamheten bedrivs på ett rationellt sätt. Tillsynsarbetet måste därför organiseras och planeras mera noggrant än hittills. I likhet med jordbruksministern anser utskottet att tillsynen över djurskyddet inom bl.a. animalieproduktionen bör ges en ny huvudinriktning. Det är av stor betydelse att miljö- och hälsoskyddsnämnderna då har tillgång till en förteckning över viktigare tillsynsobjekt. Utan en sådan förteckning saknas det underlag som behövs för en effektiv verksamhetsplanering. De i propositionen redovisade verksamhetsformerna bör enligt utskottets mening kunna bidra till en förbättrad djurskyddstillsyn. Lantbruksstyrelsens planering av verksamheten på central nivå utgör en annan nödvändig förutsättning för att tillsynen skall fungera. Lantbruksstyrelsens handbok för miljö- och hälsoskyddsnämndernas tillsynsverksamhet bör kunna påverka arbetet så att det får den önskvärda inriktningen. Tillsynsarbetets komplexitet innebär ökande krav på sakkunskap. Som utskottet tidigare anfört beträffande tillsynsmyndighetens verksamhet bör kommunerna vid behov anlita veterinär. Veterinär sakkunskap bör även anlitas vid verksamhetsplaneringen. Kommunernas möjligheter att i särskilda fall anlita särskild sakkunskap bör som framhålls i propositionen öka om kommunerna får ta ut avgift för tillsynen. Med det anförda synes syftet med motion Jo36 yrkande 1 i allt väsentligt kunna tillgodoses. Motionen avstyrks i berörd del.

Tillämpningsföreskrifter av det slag som avses i motion Jo38 yrkande 2 bör enligt utskottets mening inte tas in i djurskyddslagen, som närmast har karaktären av ramlagstiftning. De har snarare sin naturliga plats i en av regeringen utfärdad förordning eller i lantbruksstyrelsens detaljföreskrifter. Med det anförda avstyrker utskottet motionen i denna del.

Utskottet avstyrker även motion Jo34 yrkandena 2 och 6.

Tillsynsavgifter m.m.

Propositionen

I propositionen föreslås att kommunerna skall få besluta om avgifter för tillsynen enligt djurskyddslagen. Avgiftsbemyndigandet i 25 § djurskyddslagen bör därför utvidgas så att regeringen kan överlåta åt kommunerna att meddela föreskrifter om avgifter. Enligt jordbruksministern är det rimligt att kommunerna vid en satsning på en förstärkt och förbättrad tillsyn också får en möjlighet att ta ut viss avgift för tillsynen. Möjligheten att ta ut sådan avgift för tillsynen får betydelse för kommuner som måste skaffa sig särskild kompetens för komplicerad och resurskrävande tillsyn. Vidare framhålls att avgifterna inte får täcka mer än kostnaden för tillsynen. Avgiften skall enligt förslaget utformas så att den som betalar avgiften erhåller motsvarande prestation från myndigheternas sida. Kommunerna skall själva fastställa avgiftens storlek. Avgiftsbemyndigandet bör enligt jordbruksministern inte bara gälla avgifter för tillsynen utan också i ärenden enligt lagen.

Beträffande överlåtelse av sällskapsdjur föreslås att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, lantbruksstyrelsen får meddela föreskrifter om skyldighet för den som yrkesmässigt säljer sällskapsdjur att vid överlåtelsen lämna information om djurens skötsel.

Motionerna

Enligt motionärerna i motion Jo34 (vpk) bör för tillsynen enligt djurskyddslagen gälla att man skiljer på servicefunktion och kontrollfunktion. Servicefunktionen kan indelas i en allmän och en objektrinriktad del. För den allmänna servicefunktionen — exempelvis information om lagar och regler — bör ingen avgift tas ut. Allmänheten skall kunna ringa till myndigheten och få enklare frågor besvarade. Allmänt informationsmaterial skall tillhandahållas av myndigheten. För den objektrinriktade servicen skall avgift tas ut. Även kontrollfunktionen kan indelas i en mer allmän och en specialinriktad tillsyn. Den allmänna tillsynen bör vara avgiftsfri. Om förhållanden upptäcks vid ordinarie tillsyn, som kräver ytterligare åtgärder, bör dessa avgiftsbeläggas. Avgiftsbeläggning för tillsyn av cirkusdjur avvisas av motionärerna. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett mer utvecklat förslag till avgiftssystem i enlighet med vad som anförts i motionen (yrkande 4). I motion Jo36 (c) yrkande 4 framhålls att de avgifter som kan bli aktuella måste samordnas så att det inte blir för stora skillnader mellan de olika kommunerna. Tillsynen av djurförsök och cirkusdjur bör enligt motionärerna avgiftsbeläggas. I de fall besiktningen påvisar missförhållanden skall djurägaren bekosta tillsynen. Övrig tillsyn bör vara avgiftsfri och finansieras via medel från handelsgödsel- och bekämpningsmedelsavgifter. Motionärerna i motion Jo37 (m) yrkande 6 avvisar regeringens förslag om kommunalt avgiftsuttag. Den nuvarande lagstiftningen ger möjlighet till visst avgiftsuttag men har aldrig utnyttjats. Mot denna bakgrund är det omotiverat att införa ett kommunalt avgiftsuttag. I sammanhanget bör enligt motionärernas mening även påpekas att kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder har ett lagstadgat tillsynsansvar. Denna tillsyn är en typ av myndighetskontroll som inte bör avgiftsläggas. Däremot kan det vara befogat med avgiftsuttag vid återkontroller eller då extra stora kontrollinsatser behövs. Den nuvarande lagstiftningen ger enligt motionärerna möjlighet till denna typ av avgiftsuttag. I motion Jo39 (fp) yrkas att tillsynen av cirkusdjur skall undantas från avgiftsbeläggning. I folkpartimotionen Jo40 yrkas avslag på regeringens förslag att avgiftsbelägga tillsynen enligt djurskyddslagen (yrkande 2).

I motion Jo34 (vpk) yrkas att djurförsök beläggs med en avgift per försöksdjur (yrkande 5). En sådan avgift skall medverka till att minska antalet försöksdjur. I centerpartiets motion Jo522 yrkas att djurförsöken avgiftsbeläggs (yrkande 2). Motionärerna framhåller bl.a. att en avgift både bör kunna skapa erforderliga resurser för tillsynen och medverka till att antalet försöksdjur minskar. Avgiften bör tas ut för varje djur som används i försöken.

I motion Jo37 (m) framhålls att problemen med djurägare som inte kan sköta sina sällskapsdjur på ett tillfredsställande sätt oftast beror på bristande personligt ansvar och inte på uteblivna skötselinstruktioner. Regeringens förslag i förevarande hänseende lär enligt motionärernas mening knappast avhjälpa sådana brister. Riksdagen bör därför avvisa regeringens förslag om krav på skötselinstruktioner vid yrkesmässig försäljning av sällskapsdjur (yrkande 1).

Utskottets överväganden

Med stöd av 25 § djurskyddslagen i nu gällande lydelse kan regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, lantbruksstyrelsen föreskriva att avgift skall tas ut för bl.a. tillsynen enligt lagen.

I propositionen med förslag om ny djurskyddslag (prop. 1987/88:93) framhölls att avsikten med förslaget om avgiftsbemyndigande inte var att avgiftsbelägga tillsynen annat än då tillsynen ställer särskilda krav på sakkunskap eller om det annars finns särskilda skäl. I likhet med jordbruksministern anser utskottet att kommunerna vid en satsning på en förstärkt och förbättrad tillsyn också skall få möjlighet att ta ut viss avgift för tillsynen. Möjligheten att ta ut en sådan avgift får betydelse för kommuner som måste skaffa sig särskild kompetens för komplicerad och resurskrävande tillsyn. Vidare kan en möjlighet till avgiftsfinansiering få betydelse när det gäller den projektinriktade tillsynen. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att utgångspunkten för införandet av tillsynsavgifter av ifrågavarande slag är att avgiften inte får täcka mer än kostnaderna för tillsynen. Avgiften skall även vara utformad på ett sådant sätt att den som betalar avgiften erhåller en motsvarande prestation från myndigheternas sida. En förstärkt tillsyn med ökade insatser från kommunens sida både vad gäller resurser och ökad sakkunskap bör också kunna tillföra djurägaren ny och värdefull kunskap och information. Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag till ändring i 25 § djurskyddslagen med bemyndigande för regeringen att överlåta åt kommunen att meddela föreskrifter om avgift för tillsynen och i ärenden enligt lagen. Motionerna Jo37 yrkande 6 och Jo40 yrkande 2 avstyrks i den mån de inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anför.

Utskottet avstyrker även motionerna Jo34 yrkande 4 och Jo36 yrkande 4 i motsvarande del.

Riksdagen har vid flera tillfällen uttalat sitt stöd till cirkuskonsten. Senast hösten 1986 framhöll riksdagen bl.a. betydelsen av att insatser görs för att främja cirkuskonstens fortlevnad i Sverige och att alla möjligheter tas till vara för att på olika sätt underlätta cirkusverksamheten. Vidare betonades betydelsen av att bestämmelser för cirkusföreställningar såvitt möjligt fick en likartad utformning över hela landet (KrU 1986/87:4).

I propositionen framhåller jordbruksministern bl.a. att kommunerna genom att ta ut en avgift för tillsynen kan skaffa sig särskild kompetens för komplicerad och resurskrävande tillsyn. Utskottet har anslutit sig till föreliggande förslag men anser att den kommunala

tillsynen av cirkusdjur inte bör avgiftsbeläggas. Ett sådant ställningstagande torde också stå i överensstämmelse med riksdagens tidigare uttalanden om att underlätta cirkuskonstens fortlevnad. I likhet med motionärerna i motion Jo39 anser utskottet således att lokal tillsyn av cirkusdjur bör undantas från tillsynsavgift. Vad utskottet anfört med anledning av motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. I enlighet härmed avstyrks motion Jo36 yrkande 4 i motsvarande del.

Frågan om att avgiftsbelägga djurförsök var under våren 1989 föremål för utskottets prövning i samband med behandlingen av ett antal motionsyrkanden från den allmänna motionstiden samma år om djurskydd m.m. Utskottet har inte funnit anledning att frångå sitt ställningstagande, som redovisas i betänkandet 1988/89:JoU17. Motionerna Jo34 yrkande 5 och Jo522 yrkande 2 avstyrks.

Utskottet har inget att erinra mot regeringens förslag att regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, lantbruksstyrelsen skall få meddela föreskrifter om skyldighet för den som yrkesmässigt säljer sällskapsdjur att vid överlåtelse lämna information om djurets skötsel. Med anledning härav avstyrks motion Jo37 yrkande 1.

De i propositionen framlagda lagförslagen som inte särskilt berörts i det föregående tillstyrks.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *en vidareutvecklad djurskyddstillsyn*

att riksdagen med anledning av motionerna 1989/90:Jo34 yrkande 3, 1989/90:Jo37 yrkande 7 och 1989/90:Jo38 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en särskild redovisning i ämnet m.m.,

2. beträffande *lagförslag om den lokala djurskyddstillsynen*

att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Jo37 yrkande 2 och 1989/90:Jo40 yrkande 1 antar förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) såvitt avser 24 §,

res. 1 (m)

3. beträffande *lagförslag om förtydligande av djurskyddslagen vad avser försöksdjur*

att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Jo34 yrkande 1, 1989/90:Jo35 och 1989/90:Jo38 yrkande 1 antar förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) såvitt avser 2 §,

res. 2 (c, vpk, mp)

4. beträffande *utbildning i djurskyddsfrågor*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo36 yrkandena 2 och 3, 1989/90:Jo37 yrkande 5 och 1989/90:Jo38 yrkande 4,

res. 3 (m)

res. 4 (c)

res. 5 (mp)

5. beträffande *samverkan i tillsynsverksamheten*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo36 yrkande 1,
6. beträffande *lagstiftning om förteckning över tillsynsobjekt*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo38 yrkande 2,
res. 6 (mp)
7. beträffande *ytterligare medel till lantbruksstyrelsen*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Jo34 yrkandena 2 och 6,
res. 7 (vpk)
8. beträffande *lagstiftning om kommunal tillsynsavgift*
att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Jo37 yrkande 6
och 1989/90:Jo40 yrkande 2 antar förslaget till lag om ändring i
djurskyddslagen (1988:534) såvitt avser 25 §,
res. 8 (m)
9. beträffande *utformning av avgiftssystemet*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo34 yrkande 4 och
1989/90:Jo36 yrkande 4 i motsvarande del,
res. 9 (c)
res. 10 (vpk)
10. beträffande *avgiftsbefrielse vid tillsyn över cirkusdjur*
att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Jo39 och med
avslag på motion Jo36 yrkande 4 i återstående del som sin
mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
11. beträffande *avgiftsbeläggning av djurförsök*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Jo34 yrkande 5 och
1989/90:Jo522 yrkande 2,
res. 11 (vpk)
12. beträffande *övertåtelse av sällskapsdjur*
att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Jo37 yrkande 1
antar förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534)
såvitt avser 7 a §,
res. 12 (m)
13. att riksdagen antar förslaget till lag om ändring i djur-
skyddslagen (1988:534) i de delar som ej omfattas av utskottets
hemställan ovan,
14. att riksdagen antar förslaget till lag om ändring i lagen
(1986:99) om försöksverksamhet med ökade kommunala befo-
genheter vid tillsyn enligt djurskyddslagen (1988:534).

Stockholm den 10 maj 1990

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Hans Gustafsson (s), Håkan Ström-
berg (s), Sven Eric Lorentzon (m), Grethe Lundblad (s), Martin
Segerstedt (s), Jens Eriksson (m), Margareta Winberg (s), Åke Selberg

Reservationer

1. Lagförslag om den lokala djurskyddstillsynen (mom. 2)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ingvar Eriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Utskottet är" och slutar med "berörda delar." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det av regeringen föreslagna tillägget till 24 § djurskyddslagen (1988:534) är onödigt. I och med att kommunerna har tillsynsansvaret är de givetvis skyldiga att ha för uppgiften lämplig personal. Förslaget till ändring i djurskyddslagen kommer inte att lösa några problem. De brister som i dag finns kan troligen endast lösas med förbättrad utbildning. Utskottet ansluter sig således till yrkande 2 i motion Jo37 om avslag på regeringens förslag till ändring av 24 § djurskyddslagen. Motion Jo40 yrkande 1 avstyrks i den mån den inte kan anses tillgodosedd med vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *lagförslag om den lokala djurskyddstillsynen* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Jo37 yrkande 2 och med avslag på motion 1989/90:Jo40 yrkande 1 avslår förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) såvitt avser 24 §.

2. Lagförslag om förtydligande av djurskyddslagen vad avser försöksdjur (mom. 3)

Karl Erik Olsson (c), Lennart Brunander (c), Annika Åhnberg (vpk) och Anders Nordin (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "I likhet" och slutar med "yrkande 1." bort ha följande lydelse:

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningarna sköter tillsynen även av försöksdjur. Detta har i några fall medfört att genomförandet av djurförsök, som godkänts av djurförsöksetisk nämnd, har förbjudits. Besluten har varit föremål för prövning i högre instans. Därvid har konstaterats att miljö- och hälsoskyddsnämnden har rätt att meddela sådant förbud. Regeringens förslag om ett förtydligande i djurskyddslagen beträffande försöksdjuren innebär enligt utskottets mening en klar försämring av skyddet för försöksdjuren och bör avslås. Förslaget innebär att en instans med beslutsbefogenhet och sanktionsmöjligheter får ge vika för

en enbart rådgivande instans. Utskottet ansluter sig således till de krav på avslag på regeringens förslag till ändring av 2 § djurskyddslagen som framförs i motionerna Jo34 yrkande 1, Jo35 och Jo38 yrkande 1.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *lagförslag om förtydligande av djurskyddslagen vad avser försöksdjur*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Jo34 yrkande 1, 1989/90:Jo35 och 1989/90:Jo38 yrkande 1 avslår förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) såvitt avser 2 §,

3. Utbildning i djurskyddsfrågor (mom. 4)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ingvar Eriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "En förutsättning" och slutar med "yrkande 4." bort ha följande lydelse:

En förutsättning — — — (=utskottet) — — — yrkesutövning respekteras. Den bristfälliga djurskyddstillsynen i många kommuner beror ofta på att miljö- och hälsoskyddsnämnderna inte har tillgång till djurskyddsutbildad personal. I dag råder brist på sådan personal. Utskottet förutsätter att den översyn av utbildningen som skall redovisas av UHÄ under hösten 1990 resulterar i nödvändiga förbättringar på miljö- och hälsoskyddsområdet. Djurskyddsutbildningen måste härvid ges en större tyngd. Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo37 yrkande 5 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motionerna Jo36 yrkandena 2 och 3 samt Jo38 yrkande 4 avstyrks i den mån de inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *utbildning i djurskyddsfrågor*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Jo37 yrkande 5 och med avslag på motionerna 1989/90:Jo36 yrkandena 2 och 3 samt 1989/90:Jo38 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Utbildning i djurskyddsfrågor (mom. 4)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "En förutsättning" och slutar med "yrkande 4." bort ha följande lydelse:

En förutsättning — — — (=utskottet) — — — yrkesutövning respekteras. En stor brist i propositionen är att regeringen inte lägger fram något förslag till hur utbildningen i djurskydd skall förbättras. Utbildningen är underdimensionerad, vilket också riksdagens utbildningsutskott har påtalat. Det är anmärkningsvärt att regeringen inte nu har ett färdigt förslag att presentera riksdagen utan endast konstaterar det som riksdagen redan för två år sedan hade klart för sig. Riksdagen bör slå fast att utbildningen av miljö- och hälsoskyddsinspektörer

måste utökas samt att regeringen snarast återkommer med förslag om den totala utbildningen i djurskyddsfrågor. Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo36 yrkandena 2 och 3 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det anförda innebär enligt utskottets mening att motion Jo37 yrkande 5 kan anses tillgodosedd. Vad utskottet anfört bör även kunna tillgodose syftet med motion Jo38 yrkande 4.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *utbildning i djurskyddsfrågor*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Jo36 yrkandena 2 och 3 och med avslag på motionerna 1989/90:Jo37 yrkande 5 samt 1989/90:Jo38 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Utbildning i djurskyddsfrågor (mom. 4)

Anders Nordin (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "En förutsättning" och slutar med "yrkande 4." bort ha följande lydelse:

En förutsättning — — — (= utskottet) — — — anses tillgodosedda. Beträffande utbildningskraven vill utskottet härutöver framhålla nödvändigheten av praktik som en viktig del i utbildningen. Djurskyddsinspektörerna bör ha vana vid att handskas med djur, och utbildningen måste främja förmågan till smidig och serviceinriktad problemlösning. Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo38 yrkande 4 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motionerna Jo36 yrkandena 2 och 3 samt Jo37 yrkande 5 avstyrks i den mån de inte kan anses tillgodosedda med vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *utbildning i djurskyddsfrågor*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Jo38 yrkande 4 och med avslag på motionerna 1989/90:Jo36 yrkandena 2 och 3 samt 1989/90:Jo37 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Lagstiftning om förteckning över tillsynsobjekt (mom. 6)

Anders Nordin (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Tillämpningsföreskrifter av" och slutar med "denna del." bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna i motion Jo38 yrkande 2 anser utskottet att en förteckning över tillsynsobjekten är av stor betydelse för en effektiv djurskyddsverksamhet. Kravet på sådan förteckning bör därför införas i djurskyddslagstiftningen. Vad utskottet anfört med anledning av motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. beträffande *lagstiftning om förteckning över tillsynsobjekt*
att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Jo38 yrkande 2
som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Ytterligare medel till lantbruksstyrelsen (mom. 7)

Annika Åhnberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet avstyrker" och slutar med "2 och 6." bort ha följande lydelse:

Lantbruksstyrelsen har under en femårsperiod begärt 6,9 milj. kr. för utökad djurskyddsverksamhet. Medel bör enligt utskottets mening anslås till lantbruksstyrelsen i enlighet med styrelsens begäran med det undantaget att anslaget för utbildning av personal vid kommunernas miljö- och hälsoskyddsförvaltningar höjs med 700 000 kr. Vidare anser utskottet att 5 milj. kr. bör anslås till lantbruksstyrelsen i särskilt projektstöd till ideella organisationers verksamhet för information och utbildning i bättre djurskydd. Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo34 yrkandena 2 och 6 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *yttre medel till lantbruksstyrelsen*
att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Jo34 yrkandena
2 och 6 till *lantbruksstyrelsen* — utöver tidigare anvisat anslag —
för budgetåret 1990/91 anvisar ett ramanslag på 12 600 000 kr.
och som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet
anfört.

8. Lagstiftning om kommunal tillsynsavgift (mom. 8)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ingvar Eriksson (alla m)
anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "I propositionen" och slutar med "utskottet anfört." bort ha följande lydelse:

Den nuvarande lagstiftningen ger möjlighet till visst avgiftsuttag men har aldrig utnyttjats. Mot denna bakgrund är det enligt utskottets mening omotiverat att införa en möjlighet till ett kommunalt avgiftsuttag. I sammanhanget bör även påpekas att kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder har ett lagstadgat tillsynsansvar. Denna tillsyn är en typ av myndighetskontroll som inte bör avgiftsläggas. Däremot kan det vara befogat med avgiftsuttag vid återkontroller eller då extra stora kontrollinsatser behövs. Den nuvarande lagstiftningen ger möjlighet till denna typ av avgiftsuttag. Utskottet avisar således i likhet med motionärerna i motion Jo37 yrkande 6 regeringens förslag om kommunalt avgiftsuttag. Motion Jo40 yrkande 2 avstyrks i den mån den inte kan anses tillgodosedd med vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *lagstiftning om kommunal tillsynsavgift*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Jo37 yrkande 6 och
med avslag på motion 1989/90:Jo40 yrkande 2 avslår förslaget
till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) såvitt avser
25 §,

9. Utformning av avgiftssystemet (mom. 9)

Karl Erik Olsson och Lennart Brunander (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med
"Utskottet avstyrker" och slutar med "motsvarande del." bort ha
följande lydelse:

Som framhålls i motion Jo36 yrkande 4 i motsvarande del måste de
avgifter som kan bli aktuella samordnas så att det inte blir för stora
skillnader mellan de olika kommunerna. I de fall besiktningen är
påkallad av missförhållanden skall djurägaren bekosta tillsynen. Övrig
tillsyn bör vara avgiftsfri och finansieras via medel från handelsgödsel-
och bekämpningsmedelsavgifter. Vad utskottet anfört med anledning
av motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.
Motion Jo34 yrkande 4 avstyrks i den mån den inte kan anses
tillgodosedd med vad utskottet anfört.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *utformning av avgiftssystemet*
att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Jo36 yrkande 4 i
motsvarande del och med avslag på motion 1989/90:Jo34 yrkan-
de 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet
anfört,

10. Utformning av avgiftssystemet (mom. 9)

Annika Åhnberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med
"Utskottet avstyrker" och slutar med "motsvarande del." bort ha
följande lydelse:

För tillsynen enligt djurskyddslagen bör gälla att man skiljer på
servicefunktion och kontrollfunktion. Servicefunktionen kan indelas i
en allmän och en objektrinriktad del. För den allmänna servicefunktio-
nen — exempelvis information om lagar och regler — bör ingen avgift
tas ut. Allmänheten skall kunna ringa till myndigheten och få enklare
frågor besvarade. Allmänt informationsmaterial skall tillhandahållas av
myndigheten. För den objektrinriktade servicen skall avgift tas ut. Även
kontrollfunktionen kan indelas i en mer allmän och en mer specialin-
riktad tillsyn. Den allmänna tillsynen bör vara avgiftsfri. Om förhål-
landen upptäcks vid ordinarie tillsyn som kräver ytterligare åtgärder
bör dessa avgiftsbeläggas. I likhet med motionärerna i motion Jo34
yrkande 4 förordar utskottet att regeringen återkommer till riksdagen

med ett mer utvecklat förslag till avgiftssystem. Vad utskottet anfört med anledning av motionen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Motion Jo36 yrkande 4 i motsvarande del avstyrks.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *utformning av avgiftssystemet*

att riksdagen med anledning av motion 1989/90:Jo34 yrkande 4 och med avslag på motion 1989/90:Jo36 yrkande 4 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Avgiftsbeläggning av djurförsök (mom. 11)

Annika Åhnberg (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Frågan om" och slutar med "2 avstyrks." bort ha följande lydelse:

Djurförsök bör enligt utskottets mening beläggas med en avgift per försöksdjur. En sådan avgift medverkar både till att skapa erforderliga resurser för tillsynen och till att antalet försöksdjur minskar. Avgiften bör tas ut för varje djur som används i försöken. Vad utskottet anfört med anledning av motionerna Jo34 yrkande 5 och Jo522 yrkande 2 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 11 bort ha följande lydelse:

11. beträffande *avgiftsbeläggning av djurförsök*

att riksdagen med anledning av motionerna 1989/90:Jo34 yrkande 5 och 1989/90:Jo522 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

12. Överlåtelse av sällskapsdjur (mom. 12)

Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ingvar Eriksson (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 16 börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 1." bort ha följande lydelse:

Problemen med djurägare som inte kan sköta sina sällskapsdjur på ett tillfredsställande sätt beror oftast på bristande personligt ansvar och inte på uteblivna skötselinstruktioner. Regeringens förslag i förevarande hänseende lär enligt utskottets mening knappast avhjälpa sådana brister. Med bifall till motion Jo37 yrkande 1 bör riksdagen därför avvisa regeringens förslag om krav på skötselinstruktioner vid yrkesmässig försäljning av sällskapsdjur.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande *överlåtelse av sällskapsdjur*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Jo37 yrkande 1 avslår förslaget till lag om ändring i djurskyddslagen (1988:534) såvitt avser 7 a §.

Särskilt yttrande

En vidareutvecklad djurskyddstillsyn (mom. 1)

Karl Erik Olsson (c), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m),
Ingvar Eriksson (m) och Lennart Brunander (c) anför:

Djurskyddstillsynen av tävlingshästar är mer komplicerad än annan djurskyddstillsyn. Mot den bakgrunden har lantbruksstyrelsen föreslagit en särskild organisation för denna tillsyn. Enligt förslaget skall speciella veterinärer sköta tillsynen av tävlingshästar och hästtävlingar. Veterinärerna skall vara anställda direkt av lantbruksstyrelsen och ha ansvaret för djurskyddstillsynen både under tävling och träning. En sådan organisation kan på ett bättre sätt än den av regeringen föreslagna kontrollera att djuren behandlas väl och inte drivs för hårt. Det gäller både under tävling och träning. Dopingkontroller skulle kunna bli effektivare än vad som är möjligt med den nuvarande organisationen. Enligt vår mening borde riksdagen redan nu beslutat att djurskyddstillsynen för tävlingshästar skall skötas av för detta speciellt anställda veterinärer, organiserade på det sätt som lantbruksstyrelsen föreslår. Den utvärdering som utskottet föreslår måste bli grundlig och de synpunkter vi här fört fram bör också finnas med i bedömningen.